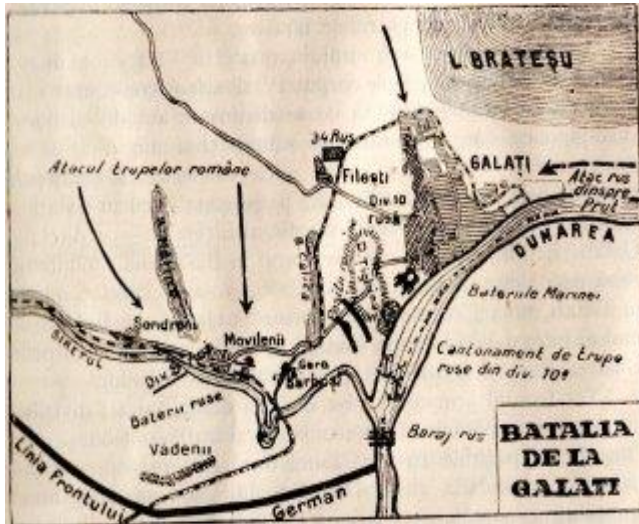

MEMORIA
TRECUTULUI FILE DE
ISTORIE LOCALA-
GALATI IN
VALTOAREA
PRIMULUI RAZBOI
MONDIAL

Ticu
Lacramioara
Catalina

Orașul Galați are o istorie încărcată datorită faptului că este așezat pe Dunăre, cea mai importantă arteră comercial-fluvială europeană, Canalul Dunăre-Main-Rin.

[Desfășurarea bătăliei de la Galați \(ianuarie 1918\)](#)

luptă de la Mărăști, Mărășești sau Oituz.

Galațiul a reprezentat ultima barieră în calea rușilor, deoarece în luptele din 7-9 ianuarie 1918, o mână de soldați, marinari, pompieri, polițiști și civili (500 de oameni) au învins o armată de ruși (12.000 de oameni).

Pentru rememorarea faptelor de vitejie din 1918, cinci ani mai târziu, la Galați s-a ridicat un monument, care însă a fost demolat în 1962 din motive așa-zis edilitare, mărturie a lui rămânând doar fotografiile vremii realizate de George Makşay, fotograful Casei Regale

Cu ocazia centenarului, la inițiativa Consiliului Județean Galați, monumentul distrus de comuniști a fost reconstruit în zona centrală a orașului, la Stirex, și poartă numele "Monumentul Apărătorii Galațiului 7-9 ianuarie 1918". Conform planului, suprafața monumentului este de 20 mp, are înălțimea de 5,25 metri, cu tot cu vulturul situat în vârf, iar soclul este luminat.

Lupta de la Galați a avut loc în ianuarie 1918, și s-a purtat între forțele armate ale Regatului României și corpuri de voluntari ruși dezertați din fosta Armată Imperială Rusă, precum și bolșevici. La începutul anului 1917, toată armată română care se retrăsese după dezastrul campaniei de anul precedent, se afla în Moldova. Populația se îngrămădise și ea în Moldova. Pe Frontul român, alături de trupele române se aflau și unități

din armata rusă – aproximativ o jumătate de milion de trupe combatante, plus trupe de etape, servicii, spitale etc.

Revoluția rusă a agravat această situație, schimbând radical politica rușilor. În scurt timp, colaborarea armatelor celor două țări a încetat aproape complet și mai mult, ele au devenit vrăjmașe, atunci când corpuri ale armatei țariste, în ciudă opoziției conducătorilor ei, au început a simpatiza cu Revoluția bolșevică.

În spatele frontului, formațiuni imense al armatei ruse au început să-și părăsească pozițiile, pentru a se reîntoarce în Rusia. Trupele rusești din România se transformaseră în bande indisciplinate, asupra cărora nimeni nu avea nici cea mai mică autoritate, nici măcar generalul Șcerbaciov, comandantul rus al frontului. Actele de tâlhărie împotriva populației civile deveniseră ceva obișnuit.

La Galați, situația era mai mult decât alarmantă. Orașul era amenințat de un întreg corp de armata rus, din care dispăruse disciplina și respectul pentru ordine.

Comandorul de marina Rizea Niculescu, comandantul sectorului Galați, a primit ordinul de a apăra drumul coloanelor ruse spre est și de a apăra orașul.

Colonelul Badescu, comandantul Brigazii a 8-a de la Fantanele, a primit misiunea de a ataca dinspre nord și dinspre vest coloanele ruse, aflate în defileul dintre baltile Malina, Calica și Siret.

Din păcate, disproporția forțelor este zdrobitoare, rușii fiind mult mai numeroși și mai bine înarmați. Era vorba de celebrul Corp 4 siberian, în fața căruia românii nu aveau aparent nici o șansă.

În zilele de 20 și 21 ianuarie, în jurul Galațiului se va da o luptă violentă între acest Corp 4 siberian și fracțiuni ale Diviziei a 4-a române.

Comandorul Rizea împrăstie putinele sale forțe în jurul Galațiului. Cea mai mare parte a trupelor, două companii și jumătate, din Regimentul 21, sunt pastrate pe Dealul Tiglina, spre a opri ieșirea rușilor din defileul baltilor, Calica și Siret.

Pe aici se aștepta, de altfel, atacul principal. Aici se aflau și două baterii pe afete fixe, ale marinei, o escadrilă de 4 vedete, un torpilor și o salupă.

O altă companie a ocupat poziție lângă bateriile marine, cu fața spre oraș, spre a preveni un eventual atac al rușilor din Galați (Divizia a 10-a, în spatele poziției de la Tiglina). Asadar, Galațiul putea fi atacat și din afară, și din interior.

Mici detașamente sunt postate la nord-vest de oraș, spre Filești, și la est, spre Reni, iar în oraș a fost oprit un detașament de marina și două plutoane de infanterie, spre a supraveghea trupele ruse ale Diviziei a 10-a.

Galatiul se afla de doua zile, sub bombele rusilor care incep sa inainteze din doua directii: dinspre nord-vest de Filesti inainteaza Regimentul 34.

Dinspre vest, de la Sendreni, inainteaza grosul Diviziei a 9-a. In acelasi timp, puternice patrute rusesti se strecoara pe la sud de Baltita, surprind avanposturile romanesti de pe Tiglina, si captureaza un ofiter si 14 soldati.

Comandantul orasului cere ajutoare de la brigada dar tot ce i se poate trimite este o companie de mitraliere si o jumatate de companie infanterie, de 70 de oameni.

Cu ei se intareste detasamentul dinspre Filesti si trupa de garda din oras. Aceasta din urma reuseste sa-i impiedice pe rusi sa inarmeze cele 23 de mitraliere din depozitul Diviziei a 10-a din strada Daciana, cu care ei voiau sa atace pe la spate trupele romane de la Tiglina.

Detasamentul roman trimis de Brigada a 7-a la Sendreni, pentru a opri inaintarea grupului Diviziei a 9-a rus, e prea slab.

Romanii se retrag pe dealurile de la nordul satului, iar rusii isi fac loc si ajung la Movileni, asezandu-si tunurile in baterii indreptate deasupra Galatiului.

O delegatie de soldati din Divizia a 9-a, in frunte cu un capitan, se prezinta la Galati si cere sa li se permita trecerea prin oras, pana la ora 3 dupa-amiaza. Daca nu, vor bombardata orasul si vor forta trecerea.

Comandantul roman refuza.

La ora 3,00 Armata rusa incepe bombardamentul: noua baterii de la Movileni trag asupra Galatiului si asupra pozitiilor armatei romane timp de patru ceasuri.

Artileristii rusi trag inasa foarte prost si pricinuiesc pagube neinsemnate. Bateriile marinei noastre riposteaza, tragand asupra bateriilor ruse si asupra rezervelor de infanterie. La ora 19,00 bombardamentul se incheie.

In noaptea care a urmat, intre patrutele de infanterie si rusi au fost violente incaierari. Colonelul Badescu a incercat, prin parlamentari, sa-i convinga pe rusi sa depuna armele. Nici un rezultat.

A doua zi, rusii reincep bombardarea Galatiului si pregatesc un atac concentrat asupra orasului. La aripa de vest, trupele Diviziei a 9-a ataca cu putere si ocupa stramtoarea dintre Malina si Siret.

La centru, trupele rusesti de infanterie si artilerie din Divizia a 10-a, care erau cantonate in cazarmile Tiglinei si la gura Siretului, se concentreaza in spatele detasamentului roman de la Tiglina.

Il ataca brusc si prin surprindere si captureaza prima linie: o companie si jumatate, situata pe botul dealului Tiglina, in fata Lacului Calica.

Restul trupelor noastre se retrage pe linia a doua, aproape de valea Tiglinei, la 800 m de bateriile marine. Dar informatii foarte rele vin acum si dinspre est.

Vasele si pichetele romanesti de pe Prut au fost dezarmate. Detasamentele romane de la Reni si Giurgiulesti, de peste Prut, au fost si ele dezarmate.

O baterie grea ruseasca si sase mitraliere au fost asezate pe dealul Giurgiulesti, pe malul Prutului, iar un detasament rus, format din doua companii de mitraliere, un escadron de cavalerie si o baterie de artilerie, a trecut Prutul, inaintand spre Galati.

Bateria si-a asezat tunurile langa Lacul Brates. Infanteria rusa desfasurata in linie de lupta inainteaza, precedata de patrulile de cavalerie, si patrunde in partea de jos a orasului, unde se intareste cu peste 200 de infanteristi inarmati din Divizia a 10-a.

Rand pe rand, ei dezarmeaza posturile noastre de graniceri si militieni. Un vas rus, inarmat cu un tun de 150 mm, venind de la Reni, urca Dunarea si trage asupra docurilor, vaselor marine si bateriilor noastre. In acelasi timp, tunurile de la

Giurgiulesti arunca obuze in oras.

Atacul roman la baioneta ii ingrozeste pe rusi

Situatia trupelor de aparare a Galatiului este mai mult decat dramatica. Ele sunt acum atacate din 4 directii: vest, nord, est si sud.

In oras, trupele Diviziei a 10-a ruse se constituie in unitati de lupta, fara a mai putea fi impiedicate de vreo trupa romana.

Orice masura pe care o ia armata romana contrasteaza foarte tare cu diferenta numerica intre soldati. In acest moment, armata romana are o tresarire extraordinara de orgoliu.

Din detasamentul de la Filesti se iau doua plutoane de infanterie, o sectie de mitraliere, care sosesc in fuga. Infanteristii romani ataca cu o violenta de neimaginat detasamentul rus de la est, il pune pe fuga si-l urmareste pana trece Prutul.

Lucrurile iau o intorsatura incredibila si pe dealul Tiglinei. Mana de soldati romani care s-a mentinut pe linia a doua, ajutata de o companie din Regimentul 50, trece la contraatac.

Sustinut pe dreapta de Detasamentul Milicescu, sosit de la Filesti (jumătate de companie), iar pe stanga de bateriile marinei si a vedetelor de pe Dunare, romanii reusesc sa-l respinga pe celebrul lor inamic.

Dinspre nord, are loc atacul principal, dat de trupele din Brigada a 8-a, sub comanda colonelului Badescu, intre lacurile Malina si Calica, impotriva grosului Diviziei a 9-a ruse.

La inceput, romanii inainteaza foarte greu, din cauza unui puternic foc de baraj al artileriei ruse. Dar bateria romana ii sustine. Vedetele marinei reusesc sa treaca peste barajul rus de torpile, fara nici o piedica din partea marinarilor rusi.

Ele bombardeaza din flanc pozitiile ruse. Cu toate acestea, situatia era departe de a fi transata in favoarea noastra. Si atunci, armata romana face ceea ce a facut dintotdeauna: atacul la baioneta.

In frunte cu comandantii lor, soldatii romani trec la un atac violent la baioneta, recuceresc dealul Tiglina, ii elibereaza pe camarazii lor capturati si-i pun pe fuga pe rusi.

Atacati si respinsi dinspre nord si est, rusii intra in debandada si incep sa se ingramadeasca spre sud, inspre Gara Barbosi, si podul de peste Siret. Artileria noastra si trei avioane de bombardament arunca bombe asupra masei de soldati rusi stransi acolo.

Furia cu care romanii, semnificativ mai putin numerosi, contraataca, ii ingrozeste pe rusi, care iau o hotarare disperata si senzationala.

La ora 11,00 noaptea incep sa treaca podul si linia frontului si se predau germanilor.

A fost un deznodamant total neasteptat si absolut unic in istoria celui de-al doilea razboi mondial.

O batalie intre doua armate aliate, in fata pozitiilor inamicului german si sub privirile acestuia.

Capitularea

S-au predat germanilor majoritatea efectivelor regimentelor 33 si 35 de infanterie rusa, in total peste 3.000 de oameni, cu tot materialul si cu un divizion de artilerie. A doua zi dimineata, o delegatie a Diviziei a 9-a siberiene a anuntat capitularea.

Restul regimentelor 33 si 35, regimentele 34 si 36 in intregime, Brigada a 9-a de artilerie, siberiana, o baterie a Diviziei a 10-a siberiene si coloana Statului Major al diviziei, impreuna cu tot materialul (60 de tunuri, arme, munitii, tunuri de transee, care erau concentrate dincolo de Siret, la Vadeni, gata sa treaca la nemti), au declarat ca se predau romanilor daca li se lasa libera trecere pentru oameni si caii si carutele lor.

Dupa ce au fost dezarmati, li s-a dat voie sa plece. A doua zi au fost dezarmate complet si trupele celei de-a doua divizii, a 10-a, a Corpului siberian. Si acestea au fost lasate sa treaca peste Prut, pe sub paza santinelor romane.

Batalia de la Galati – cea mai spectaculoasa Batalia de la Galati a fost singura din timpul primului razboi mondial, cand s-au folosit trupele terestre, marine si aviatice in acelasi timp.

Conform istoricului Constantin Kiritescu, lupta de la Galati a fost una dintre cele mai spectaculoase din luptele desfasurate pe teritoriul Romaniei.

Bibliografie

- Ioanițiu Alexandru (Lt.-Colonel), *Războiul României: 1916-1918*, vol 1, Tipografia Geniului, București, 1929.
- Kiriteșcu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.